यया दीर्घदर्शिन्या सर्वभूतहितोहं वनमपि प्रस्थापितः॥पितृराज्यदार्ढ्याय या मे मध्यमा माता कौसल्यातः कनिष्ठत्वात्सुमित्रातोज्येष्ठत्वात्साऽद्यदिवसे इदानीमस्मिन्काले स कामाजाता॥कौसल्यापेक्षया कनिष्ठत्वात्पूर्वं यवीयसीत्युक्तिरपि नासंगता॥तीर्थस्तुकौसल्यासुमित्राभ्यां कनीयसी इतरदशरथपत्नीभ्योज्येष्ठेत्याह॥भगवतोपीदृशोक्तिस्तुलक्ष्मणोत्साहवर्धनायेतिशेषः॥२०॥तदर्थमेव पुनरप्याह॥परेति॥पितुर्मरणात्स्वराज्यहरणादधिकदुःखजनकं वैदेहीपरस्पर्शः इतोधिकं दुःखजनकंतु नमेकिंचित् इतिदुःखातिशयोव्यंग्यः॥२१॥बाष्पशोकाभ्यां नेत्रचित्तगताभ्यां परिप्लुतोव्याप्तस्तथाक्रुद्धः कैकेयींप्रति विराधंप्रति च रुद्धोनागइव आहितुंडिकेन मंत्ररुद्धः पेटीरुद्धोवासर्पइवेत्यर्थः॥

यथाहंसर्वभूतानांप्रियःप्रस्थापितोवनं॥ अद्येदानींसकामासायामातामध्यमामम॥ २०॥ परस्पर्शात्तुवैदेह्यानदुःखतरमस्तिमे॥ पितुर्विनाशात्सौमित्रेस्वराज्यहरणात्तथा॥ २१॥ इतिब्रुवतिकाकुत्स्थेबाष्पशोकपरिप्लुतः॥ अब्रवील्लक्ष्मणःक्रुद्धोरुद्धोनागइवश्वसन्॥ २२॥ अनाथइवभूतानांनाथस्त्वंवासवोपमः॥ मयाप्रेष्येणकाकुत्स्थकिमर्थंपरितप्यसे॥२३॥शरेणनिहतस्याद्यमयाक्रुद्धेनरक्षसः॥ विराधस्यगतासोर्हिमहीपास्यतिशोणितं॥२४॥ राज्यकामेममक्रोधोभरतेयोवभूवह॥ तंविराधेविमोक्ष्यामिवज्रीवज्रमिवाचले॥ २५॥ ममभुजबलवेगवेगितःपततुशरोस्यमहान्महोरसि॥ व्यपनयतुतनोश्चजीवितंपततुततश्चमहींविघूर्णितः॥ २६॥
इत्यार्षेश्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आरण्यकांडे द्वितीयःसर्गः॥२॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥७॥

श्वसन्रामविषाददर्शनेन॥२२॥अनाथइव नाथापेक्षः प्राणी नाथरहितःसन् यथा शोचति तद्वत्॥कीदृशस्त्वं भूतानां सर्वजीवानां नाथस्त्राता तेन तस्य नाथनिरपेक्षत्वं ध्वनितं तदुपपादकमेव वासवोपमइत्यपि॥ मया प्रेष्येण युक्तइतिशेषः॥२३॥ किं त्वया शक्यं तत्राह॥ शरेणेति॥२४॥ विराधे मोक्ष्यामि भरतेन राज्याकामनायाः प्रदर्शितत्वात्तमुपेक्ष्य॥ २५॥ भुजबलवेगेन धनुःष्कर्षणवेगेन वेगितः आहितवेगः॥ महीं पततु विराधइतिशेषः॥ विघूर्णितः संजातभ्रमणः॥२६॥ इतिरामाभिरामे श्रीरा० रामायण० आरण्यकांडे द्वितीयःसर्गः॥ २॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥७॥